

Halictoxenos, ett för Sverige nytt strepsiptersläkte.

Av

D. GAUNITZ.

På *Halictus*-arterna skall av strepsipterer endast *Halictoxenos* parasitera. Några författare anse, att det av Pierce för de på *Andrena* parasiterande *Stylops* gjorda antagandet, att var värdart har sin speciella parasitart, även gäller för *Halictoxenos*. Andra, t. ex. Perkins, uppge flere värdarter för en del *Halictoxenos*. Hos Ulrich finner man uppgifter om två *Halictoxenos*-arter på samma värdart.

Bland mina över 1,000 *Halictus*-ex. bära 10 ex. *Halictoxenos*-♀: *Halictus nitidiusculus* 4 ♀, *H. calceatus* 5 ♂, *H. tumulorum* 1 ♂ och *H. fasciatus* 2 ♂.

Från *Halictus nitidiusculus* beskriver A. Oglobin 1925 efter polska ex. *Halictoxenos nitidiusculus*. Perkins anser att de *Halictoxenos*-ex., han funnit på engelska ex. av *Halictus nitidiusculus*, höra till *Halictoxenos spencii*, vilken art är beskriven av Nasonov från *Halictus minutus* (från Bremen). Enligt Ulrich (1930) skola *Halictoxenos spencii* och *nitidiusculus* vara skilda arter. De torde dock vara mycket närstående. Då mina ex. nära överensstämna med avbildningen av *Halictoxenos nitidiusculus* hos Ulrich torde de höra till denna art.

Fyndort: Öl.: Kastlösa, landborgen norr om Bring 1. 5. 34 1 *Halictus* ♀ med 1 parasit ♀, 3. 5. 34 2 *Halictus* ♀ med resp. 1 och 3 parasit ♀; Resmo, »Klinten» 5. 5. 34 1 *Halictus* ♀ med 1 parasit ♀.

Stylopierade ex. av *Halictus nitidiusculus* äro enligt Ulrich kända från Polen, Ryssland, Tjeckoslovakiet, England.

Från *Halictus calceatus* beskriver Perkins *Halictoxenos cylindrici*. Den skall vara så lik Perkins' *H. Spencii* Nass. att den möjligen kunde vara en större form av denna; cepalothorax' sidor äro således ej insvängda. Från samma värdbi beskriver Noskiewicz och Poluszynski *Halictoxenos calceati*, av vilken Ulrich (1930), som uppger att *cylindrici* och *calceati* äro skilda arter, har en avbildning,

där cephalothorax' sidor äro något insvängda. Då mina ex. äro lika avbildningarna, höra de säkert till *Halictoxenos calceati*.

Fyndorter: Öl.: Resmo, landborgen mellan Resmo och Vickleby 10.8.32 2 *Halictus* ♂ med var sin parasit ♀. Kastlösa by på snårigt alvar 13.8.34 3 *Halictus* ♂ med resp. 1, 2 och 2 parasit ♀. Enligt Ulrich (1930) endast känd från nordöstra Polen. (*Halictoxenos cylindrici* anmäles av Hellén från Finland: värdarter äro *Halictus calceatus* och *fulvicornis*).

Från *Halictus tumulorum* beskriver Perkins *Halictoxenos tumulorum*. Diagnosen är ganska kortfattad och utan avbildningar. Mitt ex. förefaller vara något större, men stämmer för övrigt med Perkins' beskrivning. Så är främre delen av cephalothorax mör-

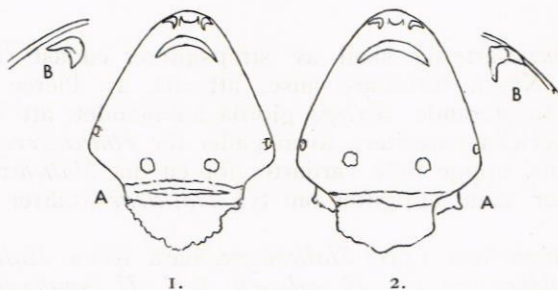

Fig. 1. *Halictoxenos tumulorum*.
A Cephalothorax; B Mandibel.

Fig. 2. ♀ *Halictoxenos tumulorum* från *Halictus fasciatus*.
A Cephalothorax; B Mandibel.

kare än den bakre; nära bakkanten finnas två större och mellan dem ett flertal små ljusa fläckar.

Fyndort: Öl.: Högsrum, Ekerum 8.8.34 1 *Halictus* ♂ med 1 parasit ♀. Enligt Ulrich (1930) känd endast från England. Finland (Hellén).

Från *Halictus fasciatus* torde ej någon *Halictoxenos* vara känd. Mina två ex. förefalla vara mycket lika *Halictoxenos tumulorum*. Mandiblerna ha en liten tand (hos min *H. tumulorum* utan tand); cephalothorax' bakhörn förefalla vara mera avrundade än hos *tumulorum*. Dessa olikheter kunna möjligen tyda på artolikhet, men då strepsiptererna variera en hel del — så har Perkins funnit två *Halictoxenos*-♀ från ett *Halictus xanthopus* ex., vilka ha något olika cephalothorax och mandibler — torde det vara bäst föra mina ex. till *H. tumulorum* Perk.

Fyndort: Sk.: Maglehem, Drakamöllan 10.8.30 1 *Halictus* ♂ med en parasit ♀ och 11.8.30 1 *Halictus* ♂ med en parasit ♀.

Som framgår av fynduppgifterna äro samtliga svenska *Halictoxenos*-ex. tagna i våra varmaste trakter: Skåne och Öland. I Finland är *Halictoxenos* funnen ända uppe vid Rantasalmis — ungefär lika nordligt som Sundsvall.

Litteratur.

- Hellen, W., Redogörelse för finska strepsipterfynd (på ent. fören. möte 16. 4. 35). Not. Ent. 1935, sid. 111.
- Perkins, R. C. L., Synopsis of British strepsiptera of the genera *Stylops* and *Halictoxenos*. Sid. 67—76. *Halictoxenos arnoldi*, an undescribed British Stylopid. Sid. 107—108. The Ent. Month. Mag., Bd 54. 1918.
- Ulrich, W, *Strepsiptera*. Biologie der Tiere Deutschlands. Berlin 1927.
- , Fächerflygler, *Strepsiptera*. Die Tierwelt Mitteleuropas. Bd 5. Leipzig 1930.

Tillägg under korrekturläsningen.

Nu i somras besöktes 10—13 juli *Halictoxenos*-lokalerna mellan Resmo och Vickleby och de vid Kastlösa utan att något ex. togs. *Halictus*-exemplaren voro anmärkningsvärt fåtaliga — med undantag för *H. eurygnathus* Blüthg. (*quadricinctus* i Sv. Insf.). Bästa tiden för insamling av *Halictoxenos* torde dels vara på våren och dels på hösten från augusti, då ♂♂ och de övervintrande ♀♀ kommit fram.

Anmärkningsvärt nog togs här i Österkorsberga på småländska höglandet en *Halictus calceatus*-♂ med en *Halictoxenos calceati*-♀ 16.8. 38.

Här på höglandet är guldstekelfaunan avgjort artfattigare än i trakterna runt omkring; först norr om Uppland torde de för gaddsteklarna ogynnsamma klimatfaktorerna vara lika svåra som här. Det förefaller därför sannolikt att *Halictoxenos* kommer att visa sig ha en ganska stor utbredning även hos oss.